

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **J. O.**, zast. JUDr. Janem Klailem, advokátem, se sídlem Martinská 10, Plzeň, proti žalovanému: **Ředitel sekce - personální ředitel Ministerstva obrany**, se sídlem Tychonova 1, Praha 6, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2010, č. j. 6 Ad 1/2010 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze usnesením ze dne 22. 9. 2010, č. j. 6 Ad 1/2010 - 33, odmítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2009, č. j. 1398-2/2009-7542, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí ředitele Ředitelství personální podpory ze dne 10. 9. 2009, č. j. 53-504/2009-4614, kterým byl žalobce propuštěn ze služebního poměru vojáka z povolání.

V odůvodnění soud konstatoval, že žaloba je opožděná. Ustanovení § 151 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že návrh na přezkoumání rozhodnutí služebního orgánu soudem je možno podat do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 25. 11. 2009, nabylo tak právní moci. Žaloba byla předána poštovní přepravě až dne 4. 1. 2010, tj. po marném uplynutí zákonem stanovené lhůty, a proto ji soud podle § 46 odst. 1 písm. b)

zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), odmítl.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel") včas kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. Poukázal na protiústavnost ustanovení § 151 zákona o vojácích z povolání, kterou zmínil již v podání ze dne 27. 7. 2010 s požadavkem, aby Městský soud v Praze předložil věc Ústavnímu soudu. Tímto návrhem se soud nezabýval, čímž podle stěžovatele porušil jeho právo na spravedlivý proces upravené v čl. 38 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Stěžovatel vyslovil domněnku, že soud pouze zkontroloval datum doručení rozhodnutí o odvolání a datum podání žaloby a dále již nenahlížel do spisu, aby se seznámil s návrhem na předložení věci Ústavnímu soudu. Stěžovatel namítal, že propuštěním ze služebního poměru po mnoha letech služby se dostal do nelehké životní situace a nepoznamenal si den převzetí rozhodnutí. Z písemnosti samé ani z obálky nelze datum zjistit. Stěžovatel se domníval, že rozhodnutí převzal dne 3. 12. 2009, lhůta k podání žaloby by tak byla zachována. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a sám věc předložil Ústavnímu soudu.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel znovu zdůraznil protiústavnost ustanovení § 151 zákona o vojácích z povolání a vyslovil názor, že případná dřívější rozhodnutí vylučující protiústavnost předmětného ustanovení, argumentující zájmem armády na rychlém dosažení nezměnitelnosti rozhodnutí, ztratila s prodloužením lhůty k rozhodnutí o odvolání zákonem č. 272/2009 Sb. svou relevanci. Pokud byla třicetidenní lhůta k podání žaloby zdůvodňována nutností urychlení řízení ve věci, je tento argument zcela lichý, když služebnímu orgánu byla novelou prodloužena lhůta k vydání rozhodnutí ze šedesáti na devadesát dnů. Z novely podle stěžovatele plyne, že jeden měsíc nemůže sehrát pro služební orgán žádnou podstatnou roli a nijak poškodit armádu. Naopak ve vztahu k potenciálnímu žalobci se jedná o dobu naprosto zásadní, neboť zmeškání zákonné lhůty o jediný den má fatální důsledky. Stěžovatel byl z povahy služebního poměru vždy slabší stranou ve vzájemných vztazích se služebními orgány, třicetidenní lhůta k podání žaloby jeho postavení ještě více oslabuje.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti neztotožnil s názorem o protiústavnosti zmíněného ustanovení a uvedl, že soud postupoval v souladu s platnou právní úpravou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, *„[]je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem."* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí

Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud proto považoval za důvod kasační stížnosti důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno dne 25. 11. 2009, kdy si je osobně převzal na poště 750 02 Přerov 2; téhož dne nabylo právní moci.

Ze soudního spisu bylo zjištěno, že žalobu proti zmíněnému rozhodnutí stěžovatel podal k doručení Městskému soudu v Praze dne 4. 1. 2010 na poště 751 14 Dřevohostice (číslo zásilky BX0331948827X).

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje.*

Podle § 151 zákona o vojácích z povolání *návrh na přezkoumání rozhodnutí služebního orgánu soudem je možno podat do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.*

Mezi účastníky řízení nebylo sporu o tom, že napadené rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno a nabylo právní moci dne 25. 11. 2009; tento den určil počátek lhůty pro podání žaloby (návrhu na přezkoumání rozhodnutí služebního orgánu soudem).

Délku lhůty k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu obecně určuje ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s., které však současně připouští, aby zvláštní zákon stanovil lhůtu jinou.

Lhůta k podání žaloby (návrhu) do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí podle § 151 zákona o vojácích z povolání je zákonnou výjimkou *(lex specialis)* k obecné právní úpravě lhůty k podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Dovětkem *„nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou“* je zvolena konstrukce předmětného ustanovení jako právní úpravy obecné *(lex generalis).*

V daném případě proto musela být žaloba podána do 30 dnů od nabytí právní moci napadeného rozhodnutí žalovaného. Obecné lhůty se úspěšně dovolávat nelze, neboť byla splněna podmínka vyjádřená v hypotéze § 72 odst. 1 s. ř. s. v podobě existence zvláštního zákona, neboli zákona o vojácích z povolání a jeho ustanovení § 151.

Napadené rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci dne 25. 11. 2009 a podle § 151 citovaného zákona bylo možné podat žalobu (návrh) ve lhůtě do 30 dnů od tohoto okamžiku. Lhůta pro podání žaloby tudíž uplynula dnem 28. 12. 2009 jakožto prvním pracovním dnem bezprostředně následujícím po svátku 25. 12. 2009, na který by připadl konec třicetidenní lhůty.

Nejvyšší správní soud tak ve shodě s Městským soudem v Praze dospěl k závěru, že žaloba podaná stěžovatelem dne 4. 1. 2010 je opožděná, neboť byla podána až po marném uplynutí zákonem stanovené lhůty.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že za stavu, kdy obecná právní úprava obsažená v § 72 odst. 1 s. ř. s. stanoví dvouměsíční lhůtu počínající od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, přičemž sama počítá s možností existence lhůty jiné, obsažené v dalším zákoně, je třeba s ohledem na pravidlo *lex specialis derogat legi generali* dát při aplikaci přednost zvláštní právní úpravě. V tomto případě to byl zákon o vojácích z povolání a jeho ustanovení § 151, které stanovilo lhůtu k podání žaloby (návrhu) v délce 30 dnů od právní moci rozhodnutí.

Ke stejným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 21. 7. 2010, č. j. 3 Ads 85/2010 - 22, www.nssoud.cz, podle kterého *„[D]alší případ, kdy zvláštní zákon stanoví k podání žaloby jinou lhůtu než dvouměsíční (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), je uveden v § 151 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Lhůta činí 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí a vztahuje se i na ty případy, kdy služební poměr vojáka v době podání žaloby již skončil.“*

Citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu byl napaden ústavní stížností spojenou s návrhem na zrušení ustanovení § 151 zákona o vojácích z povolání. Ústavní soud usnesením ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. IV. ÚS 2911/10, tuto ústavní stížnost včetně návrhu odmítl. V odůvodnění uvedl, že po celou dobu existence zákona o vojácích z povolání byla lhůta pro podání návrhu na soudní přezkum rozhodnutí o služebním poměru vojáků z povolání stanovena na 30 dnů. Krajský soud, který žalobu podanou po uplynutí této lhůty pro opožděnost odmítl, podle názoru Ústavního soudu postupoval zcela v zákonem stanovených mezích a jeho rozhodnutím nebylo zasaženo žádné právo podatele ústavní stížnosti.

Nejvyšší správní soud doplňuje, že jinou než obecnou dvouměsíční lhůtu k podání žaloby obsahuje řada dalších předpisů (např. zákon č. 325/1999 Sb., o azylu stanoví lhůtu k podání žaloby dokonce jen 7 nebo 14 dnů od doručení rozhodnutí, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky lhůtu 10, resp. 30 dnů; již neúčinný zákon o služebním poměru, tj. zákon č. 186/1992 Sb., stanovil lhůtu k podání žaloby 30 dnů od právní moci rozhodnutí).

S ohledem na zmíněné usnesení Ústavního soudu a ostatní předpisy stanovící kratší lhůtu pro podání žaloby Nejvyšší správní soud neshledal, že by lhůta upravená zákonem o vojácích z povolání byla v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, a to ani po novele provedené zákonem č. 272/2009 Sb. Důvod pro předložení návrhu na zrušení příslušného ustanovení Ústavnímu soudu tedy nebyl dán, proto k tomuto kroku Nejvyšší správní soud nepřistoupil a nemůže to vytýkat ani Městskému soudu v Praze, natož jej k tomu zavazovat.

V této souvislosti poukazuje Nejvyšší správní soud na svůj rozsudek ze dne 21. 1. 2010, č. j. 2 Afs 180/2006 - 75, www.nssoud.cz, podle kterého *„[O]právnění přerušit řízení a předložit zákon, jehož má být ve věci použito, Ústavnímu soudu s návrhem na vyslovení jeho*

rozporu s ústavním pořádkem (čl. 95 odst. 2 Ústavy) je autonomní, přímo Ústavou svěřenou a zákonem v pozitivním ani negativním slova smyslu nelimitovatelnou pravomocí soudu, do které tedy ani instančně nadřízený soud není oprávněn jakkoli zasahovat."

Městskému soudu v Praze lze vytknout, že se v odůvodnění napadeného usnesení nezmínil o podnětu stěžovatele k předložení věci Ústavnímu soudu. Tento nedostatek však rozhodně nemá žádný vliv na zákonnost napadeného usnesení a nemůže z něj být dovozováno, že by Městský soud v Praze nenahlédl před rozhodnutím do svého spisu. Naopak, Nejvyšší správní soud zjistil, že Městský soud v Praze musel příslušné podání stěžovatele vzít v potaz, neboť teprve z jeho záhlaví a z plné moci k němu přiložené mohl vyčíst, že si stěžovatel zvolil zástupce pro řízení o žalobě.

Namítá-li stěžovatel, že Městský soud v Praze odmítnutím žaloby porušil jeho právo na spravedlivý proces, vyjádřené v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Nejvyšší správní soud nemůže této námitce přisvědčit. Zmíněný článek zaručuje každému právo na spravedlivé a veřejné projednání jeho záležitosti nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, ovšem při splnění zákonem daných podmínek řízení, mezi které patří i včasné podání žaloby. Rozhodně tedy není v rozporu s čl. 6 odst. 1 této úmluvy, odmítne-li soud věcně projednat opožděnou žalobu. Podobně i Listina základních práv a svobod v čl. 36 odst. 4 ve vztahu k právu na soudní ochranu stanovuje, že podmínky a podrobnosti (tj. i procesní pravidla) upravuje zákon.

K námitce stěžovatele, že propuštěním ze služebního poměru po mnoha letech služby se dostal do nelehké životní situace, nepoznamenal si den převzetí rozhodnutí a domníval se, že rozhodnutí převzal dne 3. 12. 2009 a žalobu dne 4. 1. 2010 podal včas, Nejvyšší správní soud připomíná, že podle § 72 odst. 4 s. ř. s. *zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout*. V tomto směru již není rozhodné, jaké okolnosti zmeškání lhůty zapříčinily, jakkoliv je pochopitelné, že propuštění ze služebního poměru stěžovatele přivedlo do obtížné situace. Na okraj Nejvyšší správní soud poznamenává, že stěžovatel v této námitce připustil, že si byl vědom existence třicetidenní lhůty pro podání žaloby a chtěl tuto lhůtu dodržet, nicméně se zmýlil při určení jejího počátku, za což nese odpovědnost toliko on sám.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že Městský soud v Praze postupoval správně, pokud žalobu stěžovatele odmítl jako opožděnou, a napadené usnesení není nezákonné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Kasační námitky nejsou důvodné, a proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2010, č. j. 6 Ad 1/2010 - 33, jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto řízení žádné náklady nad rámec plnění běžných povinností nevznikly a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2011

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu